

in action
for a better world

Οδηγός Βιωματικού Προγράμματος

Ο ξένος, ο άλλος, εγώ!

για την
υλοποίηση
των στόχων

5 ΙΣΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

10 ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ
ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

in action
for a better world

Οδηγός Βιωματικού Προγράμματος

Δομή για Α' – Γ' τάξη Δημοτικού

Ο ξένος, ο άλλος, εγώ

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα
για τη διαφορετικότητα

Στόχος του προγράμματος είναι μέσα από τις βιωματικές δραστηριότητες τα παιδιά να γνωρίσουν για τη διαφορετικότητα και τον αποκλεισμό, την ξενοφοβία και το ρατσισμό, να αποκτήσουν επίγνωση της δικής τους διαφορετικότητας, να μάθουν να σέβονται τον «άλλο» και να ξεπερνούν προκαταλήψεις και στερεότυπα.

Περιγραφή Δραστηριοτήτων

Δραστηριότητα 1η: Εισαγωγή

Στόχος: να χαλαρώσουν και να εισαχθούν ομαλά στο θέμα

Περιγραφή:

Ζητάμε από τα παιδιά να παρατηρήσουν τα χέρια τους και τα χέρια των διπλανών τους. Είναι ίδια; Ζητάμε να παρατηρήσουν τα μαλλιά, τα μάτια, τα χείλη, τη μύτη των υπολοίπων. Είναι ίδια;

Αμέσως μετά, μέσα από την παρουσίαση και με τη βοήθεια οπτικού υλικού, προσεγγίζονται τέσσερα στάδια:

α. Δες-πες-περίγραψε, β. Ψάξε-βρες-ανάλυσε, γ. Σκέψου-ερμηνεύσε, δ. Κρίνε

Τα παιδιά κάνουν μια μικρή περιγραφή, σχολιάζουν και αξιολογούν τις πληροφορίες που δίνονται. Εκφράζουν τα συναισθήματά τους και αποκτούν μια προσωπική σχέση με τις εικόνες που είδαν.

Διάρκεια: 15'

Υλικά: προτζέκτορας, παρουσίαση

Δραστηριότητα 2η: Αφίσα – Rebus

Στόχος: να πάρουν τις πρώτες πληροφορίες για το θέμα

Περιγραφή:

Σε αφίσα – rebus, κάνουμε την ανάγνωση κειμένου ενώ τα παιδιά βρίσκουν τα σκίτσα. Κουβεντιάζουμε λίγο για το μήνυμα του κειμένου. Βοηθάμε τα παιδιά στις δύσκολες έννοιες, όπως «πρόσφυγες», «διακρίσεις» κλπ.

Ο ξένος, ο άλλος, εγώ

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Δραστηριότητα 3η: Δραστηριότητες κίνησης και θεατρικού παιχνιδιού

Στόχος: να γίνουν κατανοητές με απλό τρόπο οι έννοιες ομοιότητα – διαφορετικότητα

Περιγραφή:

Α) Περπατάμε στο χώρο και εστιάζουμε σε κάτι. Πχ. παπούτσια, μετά μάτια, μετά χέρια, μετά ρούχα...
Στόχος είναι να δούμε αν βρήκαμε κάτι κοινό με εμάς.

Β) Στη συνέχεια, όποιον ακουμπάμε στο κεφάλι πάει από τη δεξιά μεριά και όποιον ακουμπάμε στο χέρι πάει στην αριστερή μεριά, ώστε να χωριστούν σε 2 μεγάλες ομάδες που να κάθονται απέναντι. Κοιτάζει η μια ομάδα τα παιδιά της απέναντι ομάδας και πρέπει να βρουν κάποιον που να έχει κάποιο κοινό στοιχείο (πχ μαλλιά, χρώμα ματιών, φούστα...) Χωρίς να μιλάνε, θα πρέπει να σηκωθούν με το σύνθημα του εμψυχωτή και να πάνε να βρουν το ταίρι τους. Στόχος είναι να δουν τα παιδιά ότι μπορεί να βλέπουν ομοιότητα με κάποιον, που αυτός θα πάει σε άλλο παιδί και άλλο παιδί μπορεί να του έρθει σαν ζευγάρι και ότι πολλά παιδιά μπορεί να πάνε στο ίδιο πρόσωπο. Στο τέλος κάνουμε συζήτηση για το τι κοινό βρήκαν με το παιδί που πήγαιναν και τι διαφορά βρήκαν με αυτό το παιδί που ήρθε. Έτσι καταλήγουμε στο ότι η διαφορετικότητα και η ομοιότητα είναι καθαρά υποκειμενικά κριτήρια.

Γ) Τα παιδιά χωρίζονται σε ζευγάρια. Το ένα παιδί κλείνει τα μάτια του ή τα δένει με μαντήλι. Το ταίρι του δίνει εντολή να περπατήσει μια συγκεκριμένη διαδρομή μέσα στην τάξη. Το παιχνίδι γίνεται δυσκολότερο, αν αλλάξει η διαρρύθμιση των επίπλων της τάξης μετά το κλείσιμο των ματιών. Σε μια παραλλαγή, το παιδί με τα κλειστά μάτια πρέπει να φτάσει ή να ακολουθήσει έναν ήχο που εκπέμπει το ταίρι του. Στη συζήτηση που ακολουθεί, το παιδί με τα κλειστά μάτια εκφράζει τα συναισθήματα που ένιωσε. Επίσης, αναφέρονται οι τρόποι με τους οποίους προσανατολίζονται τα άτομα με προβλήματα όρασης.

Δ) Τα παιδιά περπατούν με ενωμένα τα πόδια. Δίνουμε στα παιδιά σκοινιά όπου τα βάζουν στα πόδια τους σε ζεύγη και προσπαθούν να περπατήσουν μαζί στο χώρο. Πόσο δύσκολο είναι;

Ε) Τα παιδιά παίζουν με μπάλα χωρίς χέρια. Ζητάμε από τα παιδιά να βάλουν τα χέρια τους στη μέση τους και να προσπαθήσουν με κεφαλιές ή γονατιές να παίξουν μπάλα σε ζεύγη χωρίς να πέσει η μπάλα κάτω. Πόσο δύσκολο είναι;

ΣΤ) Τα παιδιά σε ζευγάρια στέκονται πρόσωπο με πρόσωπο σε απόσταση ενός μέτρου περίπου. Το ένα παιδί, ακολουθώντας τους ήχους μουσικής σε αργό tempo κάνει κινήσεις, τις οποίες προσπαθεί να ακολουθήσει το άλλο παιδί, σαν ζωντανός καθρέφτης. Μετά από λίγο οι ρόλοι αντιστρέφονται.

Ο ξένος, ο άλλος, εγώ

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Ζ) Δίνουμε στα παιδιά χαρτιά και μαρκαδόρους. Πρέπει να γράψουν την έκφραση «Ο ξένος, ο άλλος, εγώ!» χρησιμοποιώντας το άλλο τους χέρι (από αυτό που γράφουν). Μετά τους ζητάμε να γράψουν την ίδια έκφραση χωρίς να χρησιμοποιήσουν τα δάχτυλα του χεριού τους (βάζοντας το μαρκαδόρο στον αγκώνα τους ή χρησιμοποιώντας και τους δύο αγκώνες). Πόσο δύσκολο είναι;

Η) Μαθαίνουμε στα παιδιά τις λέξεις «καλημέρα», «καλό μεσημέρι», «καλό απόγευμα», «καλό βράδυ» στην ελληνική νοηματική γλώσσα.

Διάρκεια: 25'

Υλικά: cd με μουσική, μαντήλια, σκοινιά, μπαλάκια, χαρτιά, μαρκαδόροι

Δραστηριότητα 4η: Τα έθιμα του κόσμου

Στόχος: να κατανοήσουν θέματα πολυπολιτισμικότητας και τις συνήθειες άλλων λαών.

Περιγραφή:

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες και τους δίνουμε κάρτες-συνθήκες από διάφορα έθιμα του κόσμου. Τα παιδιά μέσα από το θεατρικό παιχνίδι καλούνται να τις αναπαραστήσουν.

Διάρκεια: 15'

Υλικά: πλαστικοποιημένες κάρτες-συνθήκες, αξεσουάρ θεατρικού παιχνιδιού

Δραστηριότητα 5η: Εμπιστευόμαστε τους άλλους

Στόχος: να κατανοήσουν την έννοια της αλληλεγγύης και της ομαδικότητας

Περιγραφή:

Χωρίζουμε τα παιδιά σε 5 ομάδες (5 ήπειροι), (αν θέλουμε: βάζοντας μαντήλια στα χέρια με 5 διαφορετικά χρώματα ώστε να ξεχωρίζουν οι ομάδες). Τους εξηγούμε ότι κάθε ομάδα είναι αντιπρόσωποι μιας ηπείρου (Αμερική, Ασία, Αφρική, Ευρώπη, Ωκεανία). Με αφήγηση οδηγούμε τους μαθητές να φανταστούν ότι οδηγήθηκαν σε ένα μέρος που έχει πολύ ζέστη και έχουν λίγο νερό που πρέπει να μοιραστούν (υποτιθέμενο παγούρι που πηγαίνει από παιδί σε παιδί), βλέπουν ένα φίδι και ο ένας πρέπει να σώσει τον άλλο, φτάνουν σε ένα ποτάμι όπου κολυμπούν. Εκείνη την ώρα, βάζουμε στο πάτωμα εφημερίδες σε 5 περιοχές. Συνεχίζουμε την αφήγηση λέγοντας πως οι εφημερίδες είναι σχεδίες και πρέπει να ανέβουν για να σωθούν γιατί έρχονται κάποιοι άγριοι κροκόδειλοι για να τους κατασπαράξουν. Όμως οι κροκόδειλοι (εκπαιδευτικός) σκίζουν κάποια μέρη από τις σχεδίες.

Ο ξένος, ο άλλος, εγώ

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Εκεί τα παιδιά πρέπει να περιοριστούν σε όσο κομμάτι σχεδίασ απέμεινε. Πρέπει να σωθούν και να μείνουν όλοι επάνω. Ο εκπαιδευτικός συνεχίζει να κόβει μέρη από τις σχεδίες. Τα παιδιά μπορούν να φύγουν γρήγορα και να πάνε σε άλλη σχεδία για να σωθούν, αρκεί να μην τους πιάσει ο εμπυχωτής-κροκόδειλος. Μετά θα πρέπει οι μαθητές να πουν πώς αντέδρασαν και αν βοήθησαν ή βοηθήθηκαν από τους συμμαθητές τους. Αν τους ενδιέφερε που πήγαν σε άλλη ομάδα ή ήρθαν παιδιά από άλλη ομάδα. Για σκηνικά αντικείμενα, χρησιμοποιούμε τα πανιά μας.

Διάρκεια: 15'

Υλικά: εφημερίδες, μουσική (για background), πανιά, (μαντήλια 5 χρωμάτων)

Δραστηριότητα 6η: Χορεύουμε με τις μουσικές του κόσμου

Στόχος: να κατανοήσουν τις διαφορές/ομοιότητες των μουσικών του κόσμου και να αισθανθούν τη δύναμη της μουσικής

Περιγραφή:

Ακούγοντας διάφορα τραγούδια από άλλες χώρες, βάζουμε τα παιδιά να σκεφτούν από ποια χώρα είναι το τραγούδι και δείχνουμε μέσω προτζέκτορα την απάντηση (χάρτης, σημαία, ρούχα από χώρα...). Τους δίνουμε τα αντίστοιχα αξεσουάρ για να χορέψουν στο ρυθμό της μουσικής. Με κλειστά μάτια απολαμβάνουν τη μουσική και αφήνουν ελεύθερη τη φαντασία τους να ταξιδέψει σε χώρες και ηπείρους. Στη συνέχεια διηγούνται τις εικόνες που τους ήρθαν στο μυαλό!

Διάρκεια: 15'

Υλικά: cd με μουσικές, προτζέκτορας, αξεσουάρ: χώρα (ποδιές, μαντήλια, περισσότερα ινδιάνικα αξεσουάρ, μουσικά όργανα, βεντάλιες, περισσότερα σομπρέρα)

Ο ξένος, ο άλλος, εγώ

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Δραστηριότητα 7η: Φτιάχνουμε πολύχρωμους ήλιους με τα δικαιώματά των παιδιών

Στόχος: να εμπεδώσουν το είμαστε όλοι ίσοι, και να διασκεδάσουν

Περιγραφή:

Δείχνουμε την παρουσίαση με τα δικαιώματα των παιδιών. Στη συνέχεια δίνουμε στα παιδιά πολύχρωμα χαρτόνια και σχηματίζουν πάνω σε αυτά την παλάμη τους. Κόβουν περιμετρικά το σχέδιο αυτό και γράφουν στην παλάμη κάποιο σύνθημα με τα δικαιώματα των παιδιών (ή μπορούν να ζωγραφίσουν κάτι). Ενώνουμε κάποια σχέδια μαζί σε ένα κύκλο (όπως το σχήμα) και φτιάχνουμε ήλιους (ή λουλούδια).

Διάρκεια: 10'

Υλικά: παρουσίαση με τα δικαιώματα, cd με χαλαρωτική μουσική, πολύχρωμα χαρτόνια, ψαλίδια, μαρκαδόροι, κυκλικά σχήματα, συρραπτικό, συρματάκια συρραπτικού

Αξιολόγηση

Ρωτάμε τα παιδιά τι τους άρεσε περισσότερο και τι έμαθαν που πιθανώς δεν ήξεραν.